

**Vnútoraná smernica
ku prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v škole**

v súlade so

**Smernicou MŠVVaŠ SR č.36/2018 ku prevencii a riešeniu šikanovania detí
a žiakov v školách a školských zariadeniach**

**Článok 1
Úvodné ustanovenia**

- 1) Táto vnútorná smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania detí a žiakov (ďalej len „žiak“), možnosti preventívneho pôsobenia a metódy riešenia šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy a školského zariadenia podľa § 144 ods. 1 písm. o) a § 153 ods. 1 zákona a na práva žiaka podľa § 144 ods. 1 písm. i) a k) zákona.
- 2) Táto vnútorná smernica ku prevencii a riešeniu šikanovania predstavuje dokument záväzný pre interných zamestnancov a žiakov školy, z ktorého vyplývajú charakteristiky a postupy pri preventívnych, intervenčných a ďalších aktivitách, ktoré súvisia s výskytom šikanovania vo výchovno-vzdelávacom procese.
- 3) Základom programu prevencie a riešenia šikanovania na Konzervatóriu Jozefa Adamoviča je realizovať systém účinných preventívnych a intervenčných opatrení fokusovaných na zamedzenie a obmedzenie prejavov šikanovania. Nastavený program je realizovaný v trojfázovej forme. Prvá fáza spočíva v preventívno-informatívnej rovine, do ktorej je začlenený každý člen výchovno-vzdelávacieho procesu (učiteľ, žiak, rodič). Ide o poskytovanie informácií a pomoci učiteľom, žiakom a rodičom, oboznámenie s obsahom vnútornej smernice prevencie šikanovania pedagogických a odborných zamestnancov školy, žiakov a rodičov. Druhá a tretia fáza programu nadväzuje na všeobecný základ informovanosti a sú realizované prostredníctvom preventívnych a intervenčných aktivít počas školského roka (napr. angažovanosť Rovesníckej skupiny, reflektovanie výskytu šikanovania prostredníctvom anonymných dotazníkov, kolektívne aktivity a i.). Zodpovednými osobami za realizované aktivity sú koordinátor prevencie a školský psychológ.
- 4) Na Konzervatóriu Jozefa Adamoviča nie sú akceptované žiadne náznaky šikanovania, obmedzovanie osobnej slobody žiakov a učiteľov. Jednou z priorit vo výchovno-vzdelávacom procese je vytvoriť bezpečné prostredie, ktoré významne vplýva na ďalší sociálny rozvoj.

Článok 2 Charakteristika šikanovania

- 1) Na účel tejto smernice sa šikanovaním rozumie:
  - a) správanie žiaka, ktorého úmyslom je ublíženie, ohrozenie alebo zastrašovanie iného žiaka alebo
  - b) úmyselný spravidla opakovaný útok voči žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu účinne brániť.
- 2) Podstatou šikanovania je najmä:
  - a) úmysel ublížiť druhému fyzicky alebo psychicky,
  - b) agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov,
  - c) prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou.
- 3) Šikanovanie sa môže prejaviť:
  - a) v priamej forme, najmä fyzickými útokmi, urážaním, nadávkami, posmechom, zosmiešnením, príkazmi agresora vykonať určitú vec proti vôli obete, odcudzením vecí, vyhrážaním, zastrašovaním, vydieraním, zneužitím osobných údajov, fotografií, šírením nepravdivých informácií alebo kyberšikanovaním alebo
  - b) v nepriamej forme, najmä prehliadaním, ignorovaním, zámerným vyčleňovaním z kolektívu alebo nedobrovoľným vystavovaním agresívnym situáciám.
- 4) Kyberšikanovaním je priama forma šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie informačno-komunikačných technológií (najmä telefónu, tabletu, internetu a sociálnych sietí) na úmyselné ohrozenie, ublíženie alebo zastrašovanie, pričom sa často vyskytuje v spojení s inými formami šikanovania.
- 5) Kyberšikanovanie má najčastejšie tieto znaky:
  - a) sociálna prevaha alebo psychická prevaha agresora, nie je nutná fyzická prevaha,
  - b) agresor vystupuje často anonymne,
  - c) útok nevyžaduje fyzický kontakt agresora a obete,
  - d) agresor spravidla nevidí priamu emocionálnu reakciu obete na útok s ohľadom na anonymitu a odstup, ktoré informačno-komunikačné technológie umožňujú,
  - e) útoky sa šíria prostredníctvom internetu podstatne rýchlejšie ako inými spôsobmi,
  - f) útoky sú prístupné veľkému množstvu osôb,
  - g) agresor je schopný uskutočniť útok z rôznych miest,
  - h) útoky môžu mať dlhšie trvanie v čase,
  - i) obeť nemusí o napadnutí dlhšiu dobu vedieť,

- j) obeť nemusí byť schopná identifikovať agresora,
  - k) zverejnené informácie, fotografie a audiozáznamy a videozáznamy môže byť náročné odstrániť z internetu.
- 6) Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu trestného činu alebo priestupku.
- 7) Kyberšikanovanie má najčastejšie tieto znaky
- a) ublíženia na zdraví,¹
  - b) obmedzovania osobnej slobody,²
  - c) lúpeže,³
  - d) vydierania,⁴
  - e) hrubého nátlaku,⁵
  - f) nátlaku,⁶
  - g) porušovania domovej slobody,⁷
  - h) sexuálneho násillia,⁸
  - i) sexuálneho zneužívania,⁹
  - j) krádeže,¹⁰
  - k) neoprávneného užívania cudzej veci,¹¹
  - l) poškodzovania cudzej veci,¹²
  - m) nebezpečného vyhrážania sa,¹³
  - n) nebezpečného prenasledovania,¹⁴
  - o) výroby detskej pornografie,¹⁵
  - p) rozširovania detskej pornografie,¹⁶
  - q) prechovávanlia detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení,¹⁷

¹ § 155 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

² § 183 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

³ § 188 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

⁴ § 189 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

⁵ § 190 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

⁶ § 192 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

⁷ § 194 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

⁸ § 200 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

⁹ § 201 až 201b Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

¹⁰ § 212 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

¹¹ § 215 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

¹² § 245 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

¹³ § 260 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

¹⁴ § 360a Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

¹⁵ § 368 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

¹⁶ § 369 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

¹⁷ § 370 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

- r) ohovárania.¹⁸
- 8) Kyberšikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu priestupku proti občianskemu spolunažívaniu¹⁹ alebo priestupku proti majetku.²⁰
- 9) Skutočnosť, že fyzická osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu nízkeho veku²¹ nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú žiak spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú žiak spôsobil na zdraví. Zákonný zástupca žiaka a žiak zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne.
- 10) Zodpovedným za priestupky je ten, kto v čase jeho spáchania dovŕšil štrnásť rok svojho veku. Ak spácha priestupok osoba, ktorá v čase jeho spáchania dovŕšila štrnásť rok a neprekročila osemnásť rok svojho veku, zaraďuje sa do kategórie "mladistvých".
- 11) Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie, môže byť stíhaný najmä za trestný čin:
- neprekazenia trestného činu,²²
  - neoznámenia trestného činu²³ alebo
  - ublíženia na zdraví.²⁴

Článok 3 Prevenia šikanovania

- 1) Prevenia šikanovania sa zabezpečuje najmä formou:
- súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu vrátane pozitívneho vplyvu osobnosti pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca v rámci každodenného vyučovania, obsahového zamerania a didaktiky predmetov a prierezových tém
    - osobný a sociálny rozvoj,
    - mediálna výchova,
    - multikultúrna výchova,
    - ochrana života a zdravia,
    - výchova a vzdelávanie k ľudským právam,
    - výchova k občianstvu,
    - boj proti extrémizmu,

¹⁸ § 373a Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

¹⁹ § 49 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov

²⁰ § 50 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov

²¹ § 22 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

²² § 341 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

²³ § 340 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

²⁴ § 158 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.

8. výchova k manželstvu a rodičovstvu a
  - b) súťaží, hier, prednášok alebo diskusií organizovaných školou alebo organizovaných inými relevantnými subjektmi.
- 2) Riaditeľ školy, koordinátor prevencie, školský psychológ, triedny učiteľ priebežne informujú zákonných zástupcov o preventívnych činnostiach školy. Pri realizácii preventívnych činností školy riaditeľ školy, koordinátor prevencie, školský psychológ a triedny učiteľ venujú zvýšenú pozornosť efektívnosti týchto činností. Za efektívnu stratégiu v príslušnej oblasti sa nepovažujú jednorazové činnosti, kultúrne podujatia, moralizovanie a zastrasovanie.
- 3) Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ vopred preveria navrhované preventívne činnosti školy s cieľom predísť nežiadúcemu vplyvu neodborných činností, ako aj škodlivému vplyvu kultov, siekt či extrémistických organizácií na žiakov.
- 4) Riaditeľ školy oboznamuje s podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania
  - a) všetkých žiakov školy a ich zákonných zástupcov,
  - b) zamestnancov školy.
- 5) Riaditeľ školy zodpovedá za systémové aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania. Pri príprave a realizácii celoškolskej stratégie najmä
  - a) vytvára pozitívne prostredie v škole,
  - b) podporuje prosociálne správanie a vzťahy detí,
  - c) určuje v školskom poriadku pravidlá
    1. správania sa vrátane sankcií za ich porušenie,
    2. používania informačno-komunikačných technológií (mobilných telefónov, tabletov, počítačov a iných komunikačných technológií) v priestoroch školy,
  - d) zabezpečuje v súlade s pracovným poriadkom školy zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení a v čase mimo vyučovania, najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať,
  - e) oboznamuje pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov so spôsobom oznamovania šikanovania a preverovania šikanovania,
  - f) informuje o postupe pri zistení šikanovania, najmä
    1. pedagogických zamestnancov,
    2. žiakov,
    3. zákonných zástupcov žiaka,
  - g) zabezpečuje zverejnenie kontaktných údajov inštitúcií, ktoré sa prevenciou a riešením šikanovania zaoberajú,

- h) určuje v pracovnom poriadku školy povinnosť zamestnancov školy oznamovať podozrenie zo šikanovania,
- i) zabezpečuje vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti prevencie šikanovania, vrátane kyberšikanovania, prostredníctvom zvyšovania digitálnej gramotnosti učiteľov,
- j) spolupracuje so školským psychológom a odbornými zamestnancami príslušného centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „centrum“) a ďalšími odbornými pracoviskami poradenských služieb a preventívnych služieb v regióne,
- k) zapája do prevencie šikanovania žiacku školskú radu, radu školy a zriaďovateľa.

Článok 4 **Metódy riešenia šikanovania**

- 1) Riaditeľ školy alebo ním poverená osoba (koordinátor prevencie, školský psychológ) zostavuje tím zamestnancov školy, ktorý navrhuje a zabezpečuje odborný postup pri riešení šikanovania.
- 2) Riaditeľ školy alebo ním poverená osoba (koordinátor prevencie, školský psychológ) pri zisťovaní a preverovaní šikanovania najmä
  - a) zabezpečí bezodkladnú pomoc obetiam a ochranu obetí,
  - b) zabezpečí dozor v triede, kde sa preveruje šikanovanie,
  - c) vykonáva opatrenia na zabránenie možnej krivej výpovede agresora jeho izoláciou počas preverovania šikanovania,
  - d) preveruje šikanovanie bezodkladne v čase, keď agresor nie je ešte dohodnutý na spoločnej výpovedi s obeťou, svedkami alebo inými osobami, ktoré na šikanovanie upozornili,
  - e) zabezpečí, aby obeť nebola konfrontovaná s agresorom,
  - f) zabezpečí zistenie vhodných svedkov a uskutočnenie individuálnych rozhovorov alebo konfrontačných rozhovorov so svedkami,
  - g) uchováva dôkazy pri podozrení na kyberšikanovanie v spolupráci so správcom siete,
  - h) kontaktuje vo vzťahu k obeť, agresorovi a svedkovi šikanovania
  - i) zákonných zástupcov,
  - j) zabezpečí použitie anonymnej dotazníkovej metódy,
  - k) vedie písomné záznamy o riešení jednotlivých prípadov šikanovania,
  - l) zabezpečí pri rozhovoroch prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov,

- m) ohlasuje príslušným útvarom Policajného zboru podozrenie na spáchanie priestupku alebo trestného činu.²⁵

Článok 5 **Opatrenia na riešenie šikanovania**

- 1) Opatreniami na riešenie šikanovania pre obeť a jej zákonných zástupcov sú najmä:
  - a) odporúčanie vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť cez školského psychológa,
  - b) zaistenie bezpečia obeť,
  - c) zabezpečenie informovania a poradenstva o šikanovaní pre osoby uvedené v článku 3 ods. 2.
  - d) zabezpečenie skupinového intervenčného programu v spolupráci s centrom,
- 2) Opatreniami na riešenie šikanovania pre agresora a jeho zákonných zástupcov, sú najmä:
  - a) odporúčanie zákonným zástupcom agresora vyhľadať odbornú starostlivosť školského psychológa alebo centra,
  - b) preloženie agresora do inej triedy alebo do inej výchovnej skupiny, ak je agresor schopný stále ohrozovať svoje okolie,
  - c) uloženie opatrenia vo výchove podľa § 58 ods. 2 a 3 zákona,
- 3) Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec je povinný šikanovanie, alebo podozrenie zo šikanovania medzi žiakmi bezodkladne riešiť a každej jeho obeť bezodkladne poskytnúť pomoc.

Článok 6 **Spolupráca školy s orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**

- 1) Riaditeľ školy je povinný oznámiť orgánom činným v trestnom konaní podozrenie, že žiak sa dopustil
  - a) šikanovania,
  - b) spáchania trestného činu uvedeného v čl. 2 ods. 7 alebo opakovane páchal priestupky uvedené v čl. 2 ods. 8 v súvislosti so šikanovaním.
- 2) Riaditeľ školy je povinný orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately oznámiť

---

²⁵ V prípade podozrenia na spáchanie trestného činu sa uvedené ohlasuje orgánom činným v trestnom konaní, t.j. policajtovi alebo prokurátorovi. V prípade podozrenia na spáchanie priestupku sa uvedené ohlasuje príslušnému okresnému úradu.

- a) podozrenie podľa odseku 1,
- b) skutočnosti, ktoré ohrozujú obeť, agresora alebo svedkov,
- c) opatrenia, ktoré prijal podľa článku 4 alebo článku 5.

Článok 7

Spolupráca školy so zákonnými zástupcami žiakov

- 1) Pri podozrení na šikanovanie žiaka spolupracujú riaditeľ školy, koordinátor prevencie, školský psychológ a triedny učiteľ, prípadne ďalší pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci s rodinou obete a s rodinou agresora.
- 2) Pedagogickí a odborní zamestnanci dbajú pri rozhovore so zákonným zástupcom obete, agresora alebo svedka najmä na zachovanie dôvernosti informácií.
- 3) Riaditeľ školy môže odporučiť zákonným zástupcom agresora umiestniť agresora na dobrovoľný diagnostický pobyt do diagnostického centra alebo do liečebno-výchovného sanatória.
- 4) O úkonoch podľa tohto článku osoba poverená riaditeľom školy vyhotovuje zápis, z ktorého po jednom vyhotovení poskytne každej zo zúčastnených osôb.

Článok 8. Účinnosť

Táto smernica nadobúda účinnosť 2. septembra 2020.

Mgr. Róbert Galovics
riaditeľ školy